

Innst. S. nr. 112

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget frå energi- og miljøkomiteen

St.prp. nr. 17 (2004-2005), kapittel 3

Innstilling frå energi- og miljøkomiteen om statleg garanti knytta til deponi for lågradioaktivt avfall

Til Stortinget

SAMANDRAG

Statleg garanti knytta til deponi for lågradioaktivt avfall

Olje- og energidepartementet viser i kapittel 3 i St.prp. nr. 17 (2004-2005) om Statleg garanti knytta til deponi for lågradioaktivt avfall, til at det ved produksjon av olje og gass blir danna avleiringer i røyr og anna produksjonsutstyr, og som kan innehalde konsentrasjonar av naturleg førekommande lågradioaktive stoff (LRA). I påvente av eit permanent deponeringsalternativ, blir i dag meir enn 200 tonn LRA mellombels lagra på oljebasar langs norskekysten etter tillating frå Statens strålevern. Statoil eig det meste av dette avfallet og har det fordelt på basar i Florø og på Sotra. Statens strålevern har gitt mellombels løyve til å lagre LRA på denne måten.

Nor Engineering AS har sia 1998 arbeidd med å etablere eit deponi for LRA i Sokndal i Rogaland. Dei naudsynte kommunale vedtaka er fatta, og det er gjennomført ei konsekvensutgreiing etter plan- og byggingsslova. Statens strålevern gav i februar 2004 løyve for drift av deponi i Sokndal til Nor Engineering Miljø AS - med krav til statleg garanti for drifta. Føremålet med statleg garanti er å sikre forsvarleg lagring av deponert avfall, og eventuelt mottak og lagring av ytterlegare avfall på lang sikt. Det er gitt driftstillating for eit anlegg med kapasitet på inntil 3 350 tonn ferdig stabilisert LRA, dvs. om lag 1 675 tonn LRA.

Det er også planar om å etablere eit deponi for LRA i Gulen kommune i Sogn og Fjordane, men det må først gjerast ei konsekvensutgreiing som truleg vil ta 1-2 år.

Regjeringa ønskjer å få på plass ei løysing for permanent lagring av LRA frå oljeindustrien. Det er ikkje klart om eit deponi i Gulen vil få dei naudsynte løyva og dermed vil kunne bli eit reelt alternativ til Sokndal. Regjeringa foreslår i proposisjonen at staten følgjer opp kravet frå Strålevernet om statleg garanti for deponiet i Sokndal. Utforminga av forpliktinga vil ein måtte ta opp til ny vurdering dersom eventuelle endringar i lovverket skulle tilseie det, eller ved trong for endring av beløpsgrensa.

Statens utgifter ved utløyning av ein garanti for deponiet i Sokndal er rekna å liggje innanfor ei ramme på 5 mill. kroner. Det er då ikkje tatt høgde for kostnader til overvaking seinare år dersom deponiet blir stengt. Dersom forpliktinga til staten krev løyving utover ramma på 5 mill. kroner, vil dette bli forelagt Stortinget på vanleg måte.

MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Grethe G. Fossum, Knut Werner Hansen og Rolf Terje Klungholm, fra Høyre, Øyvind Halleraker, Siri A. Meling og Leif Frode Onarheim, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland og Jørund Leknes, fra Kristelig Folkeparti, Ingmar Ljones og lederen Bror Yngve Rahm, og fra Senterpartiet, Inger S. Enger, viser til at Regjeringen i St.prp. nr. 17 (2004-2005) foreslår å gi statsgaranti til Nor Engineering AS, som siden 1998 har arbeidet med å etablere et deponi for LRA i Sokndal i Rogaland. Ved produksjon av olje og gass blir det dannet avleiringer i rør og annet produksjonsutstyr. Slike avleiringer kan inneholde konsentrasjoner av naturlig forekommende lavradioaktive stoff (LRA).

Komiteen viser til at Statens strålevern i løyvet for drift til LRA-deponiet i Sokndal har stilt krav til statlig garanti for å sikre helse og miljø i et langsiktig perspektiv, før deponiet blir tatt i bruk. Statsgarantien er en oppfølging av dette pålegget og sikrer forsvarlig lagring av avfallet. Statsgarantien innebærer at staten garanterer for at anlegget skal drives videre, eventuelt stenges og følges opp på en forsvarlig måte, dersom driftsselskapet for anlegget ikke skulle være i stand til å drive videre. Komiteen viser videre til at garantien knytter seg til anlegget og ikke til driftsselskapet for deponiet, og vil derfor ikke dekke eventuelle økonomiske forpliktelser dette selskapet måtte ha ved overtakingspunktet.

Komiteen viser til proposisjonen, der det er opplyst at de nødvendige kommunale vedtakene er fattet og tillatelser gitt til oppstart av deponianlegget i Sokndal. Formannskapet i Sokndal vedtok en uttalelse 6. desember 2004, der de skriver:

"Formannskapet i Sokndal kommune kan ikke overprøve tidligere gjeldende kommunestyrevedtak i denne saka. Vi vil imidlertid tilkjennegi at det nåværende kommunestyre antagelig ville gjort et vedtak som gikk imot å etablere et LRA-deponi i Sokndal."

Komiteen viser videre til enstemmig vedtak gjort i Sokndal kommunestyre av 13. desember 2004, hvor det blant annet heter:

"Dersom Sokndal kommunestyre i dag kunne behandlet saken på fritt grunnlag ville kommunestyret gått imot etablering av et deponi i Sokndal, jf. formannskapets vedtak 06.12.04."

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, mener at på bakgrunn av usikkerheten som disse vedtakene har skapt i etterkant av fremleggelse av St.prp. nr. 17 (2004-2005), vil det være naturlig at Regjeringen tar en endelig beslutning om lokalisering.

Komiteen mener det er viktig at et deponeringsanlegg for LRA kommer på plass så fort som mulig, og slutter seg derfor til forslaget i St.prp. nr. 17 (2004-2005) om statlig garanti på inntil 5 mill. kroner til et slikt anlegg.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, mener Regjeringen skal få fullmakt til å utløse denne garantien straks Regjeringens beslutning om endelig lokalisering er avklart.

Komiteen er gjort kjent med at konsekvensutredningen for anlegget i Gulen som er omtalt i proposisjonen, nå er ferdig og ble oversendt Statens strålevern for behandling i november/desember 2004.

Komiteen er for øvrig gjort kjent med at logistikk- og transportløsningen for deponiet i Sokndal forutsetter utslippstillatelse fra SFT ved basene der LRA er plassert i dag, og at dette også kan ta noe tid.

Komiteen er videre orientert om at Statoil har skrevet kontrakt med Wergeland-Halsvik AS om deponering av LRA ved anlegget i Gulen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til usikkerheten om lokaliseringen som har framkommet etter framleggelsen av St.prp. nr. 17 (2004-2005), kapittel 3 om statleg garanti knytta til deponi for lågradioaktivt avfall. Disse medlemmer mener at det vil være naturlig at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en ny vurdering av saken - med en anbefaling om lokalisering. Disse medlemmer mener det er viktig at et deponeringsanlegg for LRA kommer på plass så fort som mulig, og slutter seg derfor til forslaget i St.prp. nr. 17 (2004-2005) om en statlig garanti på inntil 5 mill. kroner til et slikt anlegg. Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn forslag i samsvar med dette.

FORSLAG FRÅ MINDRETAL

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti

Stortinget ber Regjeringen snarest mulig, og senest i forbindelse med Revidert statsbudsjett for 2005, anbefale overfor Stortinget lokalisering av deponeringsanlegg for LRA med en statlig garanti på 5 mill. kroner.

TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen har elles ingen merknader, viser til proposisjonen og til det som står framfor og rår Stortinget til å gjere slikt

vedtak:

Stortinget slutter seg til at det stilles statlig garanti for inntil 5 mill. kroner i forbindelse med etablering av deponianlegg for lavradioaktive stoff (LRA), og at Regjeringen får fullmakt til endelig avklaring av lokalisering for et slikt anlegg.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 9. februar 2005

Bror Yngve Rahm
leiar og ordførar